

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Aratunk — Bécsnek

Debrecen, július 12.

Egy ország jóléte, husz millió ember türelhető boldogsága van hozzáfűzve a magyar aratáshoz, a legtermelőbb nemzeti munkához s még a bécsi katonai kamarilla szeme is boldogan csillan föl a jó aratás hírére: lesz a magyar nép pénzéből dus lakmározás a császár lakájainak. Pedig ha igaznak vesszük is azokat a jó híreket, amelyek a kitűnő aratásról szólnak, akkor is katasztrális holdankint átlag kilene métermázsa búzát fogunk csak learatni.

Es ez így lesz mindaddig, amíg belterjes gazdálkodást nem üzhetünk. Es itt függ össze a magyar aratás az ország gazdasági függetlenségével.

Amíg nagyiparunk nem lesz, addig nem lesz a mezőgazdaság belterjes. Nagyiparunk pedig addig nem lesz, amíg nem lesz vámserompókkal védett önálló vámterületünk.

Ha pedig védővámok folytán nagyipar és ennek képesen intenzív mezőgazdaság volna nálunk: akkor Magyarországon nem harminc, nem esetleg ötven, hanem legalább is száz millió métermázsa búzának kellene teremni.

Mivel pedig a magyar buza siker-tartalmánál fogva a világ legelső búzája: fél Európát mi láthatnánk el búzával, liszttel. Ez kis átlagban is évenként kétezer milliót tenne ki. Kétezer millió csak búzában! Ez volna a nemzeti termelés, amely elsősorban tőkegazdaggá, aztán boldoggá tenné a magyart.

Es így? Buzából, lisztből, árpából, rozsból, kukoricából, marhából, lóából, disznóból, baromfiakból, egyszóval vagy huszféle mezőgazdasági produktumból kiviszünk évenként 520 millió korona értékűt — és csak egyetlenegy tétel, a textilipar révén behozunk 600 milliót. — A magyar nép amottan odaadja a vérét, a csontját, a velejét, keringő életének minden porcikáját s ezzel szemben cserébe kap hatszázmillió értékben olyan bécsi ringyet-rongyot, ami a másik esztendőben már a szemétdombra kerül. Mi — életet

adunk — és rongyotkapunk! Érti-e tehát már, aki eddig nem értette s hiszi-e már, aki eddig még nem hitte, hogy miért kell Magyarországnak a gazdasági függetlenséget megteremtő két legfőbb intézményes eszköz: az önálló vámterület — és ennek előfeltétele: a külön magyar jegybank.

Mi hasznunk volna belőle, ha még olyan dus lenne az aratásunk. A magyar föld nem a magyar népnek terem, hanem a császárnak, az osztráknak, a törvénytelen császári armádiának s mindezek magyarországi végrehajtójának: a pénzen szerzett uralmon lévő kormányának. A trónbeszédben már megis varrták azt a feneketlen zsákot, amelyben a mostani dus aratás ugyyszólván meg se kottyan.

Ezekután pedig föl kell vetni a kérdést, hogy mi segítene az ország ezen istentelen állapotán s a magyar nép ezen sorvasztó gyarmati helyzetén? Itt csak egyetlenegy segítség volna, az t. i., ha az ország mostani parlamenti elemeit a poklok mélységes fenekére lehetne lesülyeszteni. Vagyis nincs itt más segítség, mint egy igazi népparlament, amelyet csak egyetlenegy eszközzel lehet megteremteni: a titkos választói joggal. Ez majd kitisztítaná a magyarországi Augiász-istállót és akkor a magyar nép nem Bécsnek aratna, — hanem magának.

I. Karátson Lajos? Azt hisszük, hogy az a I. jelzés, melyet a cím élére vetettünk, teljesen indokolt. A debreceni munkapárt, amint egyik helyi lapjában olvassuk, hirtelen üstökön akarja ragadni azt az alkalmat, hogy Karátson Lajos honvédelemügyi miniszteri tanácsosból államtitkár lett s azt írja, hogy megint nagybefolyású jelöltje lesz a III. kerületnek és a jelölt senki más, mint Karátson Lajos. Jó, jó, lesz az talán még másképp is. A multkor is, két hónappal ezelőtt, valóságos tojástáncot járt a II. és III. kerületi munkapárt, míg a sok megnyerni óhajtott kapacitások közül kettőnél sikerült kikilincselnie a leereszkedő, kegyes igent. Azt hisszük, hogy augusztus 15-ig — körülbelül ekkor lesz az új választás — hallunk és megszámolhatunk még néhány nevet a tulsó oldalról, s mivel odaát igen szívesen

szeretnek törleszkedni nagybefolyású és bőkezű jelöltekhez, bizonyosan felvonul a kombinációk során öt-hat kegyelmes és méltóságos ur neve. Valóban megbotránkoztható is volna, ha holmi nagyságos, pláne tekintetes urral állana elő a hatalmas párt s ilymódon szegyet hozna ennek a derék városnak a fejére.

Munkapárti fészkelődés. A munkapárt debreceni lapja a helyzethez illő komikus fájlalgotás s hazafias szempontok emlegetése mellett bejelenti hiveinek ma, hogy jaj, Láng Lajos kegyelmes urnak csakugyan a verseci mandátumot méltóztatik megtartani s ennekfolytán a III. kerületben, honnan a munkapárt „kiverte“ a Justh-pártot, új választásra kell készülni. Micsoda hazafui aggodalmak, milyen finom Lang! Bizonyisten megcsodálni valók ezek a munkapárti urak, amikor beleöltöznek a hazafiaságnak illetéktelenül kisajátított nemzeti színeibe s úgy kiabálják, hogy vigyázni, vigyázni, meg kell menteni azt a III. kerületet a haza, a haza igazi fiai számára! Ami pedig a harangoknak ezt a félreversését, mint választási momentumot illeti, hát ezen megint csak nevetni kell: minek mutatni a műaggodalmakat s mért nem jelenti be inkább a munkapárt azt, hogy a vasutasoknak s az állami tisztviselőknek ismét a feltettek füttyszava szerint kell szavazni? Ez sokkal egyenesebb beszéd volna és sokkal inkább illenék bucsubeszédnek is ahhoz a Láng Lajoshoz, aki valószínűleg azért hagyta el a debreceni III. kerületet, mert a hivatali terrorral és nyomással szállított kerület nem igen tetszett neki.

BAKONYI SAMU beszéde.

A képviselőház ülése.

— július 12.

Végre az első igazán nyári nap. Forrón tűz alá a felhőtlen égről a nap, de az ifjan eltespedt parlamentet ez sem tudja föléleszteni. Lassan gyülekeztek a honatyák s még a Borromeus-enciklikának Várossy kalocsai érsek által történt kihirdetése sem támasztott nagyobb emóciót. Boldogan megnyugtattak abban a magyarzatban, hogy az enciklika kihirdetése még annak a Vatikán által történt visszavonása előtt következett be. A függetlenségi és 48-as párton nagy érdeklődéssel várják Bakonyi Samu felszólalását, míg a munkapárton gróf Tisza István beszédét jelzik mára. Az ülés elején

Megnyilt Fehér J. Új butor nagy áruháza

DEBRECENBEN, Hunyadi-u. 17. sz. A nagyvasuti állomás közelében.

ahol meglepő olcsón és jól lehet vásárolni izlős kiállítású butorokat.

meg is jelenik Tisza és gróf Khuen mellé ülve az első padsorban hosszasan konferál vele. Ugyanez idő alatt báró Bánffy Dezső Zsilinszky Mihállyal érkezik, aki az ülés előtt a miniszterelnökkel és Berzeviczy házelnökkel tanácskozott. Mindezek a megbeszélések a Borromeus-enciklika dolgára vonatkoznak.

Berzeviczy Albert egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Vermes Zoltán jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet hozzászólás nélkül hitelesítenek.

Bakonyi Samu: Issekutz Győző tegnapi beszédével foglalkozik. Főleg a választói jog kérdését teszi szóvá, amelynek radikális irányban való kiterjesztését nyíltan hirdeti a kormány nem egy tagja is. És ekkor akadnak olyanok, akik az ugynevezett nemzeti szupremácia hangoztatásával a radikális kiterjesztés ellen küzdenek. Az ellenzék a legnagyobb energiával fog sorompóba lépni, hogy a választói jog ilyen kiterjesztése testet öltön. Az ellenzék munkáját nem fogja befolyásolni semmi. Utal a Tisza-kormány idejében lefolyt házszabályvitára, amikor a házszabályrevíziót csak azért akadályozta meg a vezető párt, hogy a katonai kérdésben ne szállhasson kellő erővel szembe az ellenzék a kormánnyal. Most a végsőkig harcolni fognak. Hosszasan foglalkozik a szabadelvűséggel és a liberális politikával. Szerinte nem lehet szabadelvű a kormány, amely ellene van az általános és titkos választói jognak.

Az egész ország óhajlásával, a magyar nemzet egészével helyezkedik szembe ezek szerint a kormány, a mikor ellene van az általános választói jognak. Különös, hogy amikor mindenfelől hangzik a kívánság, akkor állandóan a nemzeti szupremációról beszél. Sokan azt kérdehetik, miért akarja a függetlenségi párt a választói jogot, hisz Bécs is azt akarja? Nem foglalkozhatnak Bécs titkos politikájával, nem kutathatják azt az okokat, amelyek Ausztria politikáját irányítják.

A nemzet dolgozni akar, s mi dolgozni is fogunk, de gyűlöljük a rabszolgamunkát. Tartós munkát csak az fog produkálni, aki kifogja vinni az általános és egyenlő választói jogot. (Eljenzés balról.)

Gróf Tisza István: A nemzetiségi kérdésről beszél, mely még a ha árokon is tulcsap. Meg kell találni a határokon túl lakó kis nemzetekkel is az egyetértést, mert ezek a magyar állam erejétől várják fönállásuk biztosítását.

Pop Cs. István: Papiroson!

Kelemen Samu: A chlopy-i parancs is magyar érdek volt! (Nagy zaj. Halljuk!)

Gróf Tisza István: A keleti kérdésben addig csak a nagyhatalmak terjeszkedő vágya és a statuszko fenntartásának törekvése küzdtek egymással. Meg van minden tárgyi előfeltétele annak, hogy megérthessük egymást a nemzetiségekkel. Pedig e helyett állandóan rágalmaznak bennünket. Szomszédainknál ki vagyunk kiáltva zsarnokoknak, s még azoknál is, akik követik a mi politikánkat, hihetetlen a magyar gyűlölet. Nem magyar ajku polgártársainknak bele kell törődnük abba, hogy egy nemzeti államhoz tartoznak. Ez a határ, amelyen túl nem mehetünk. Hű polgárai legyenek az egységes magyar nemzeti államnak. (Helyeslés.) A nemzetiségek igazi vezéreire hárul a feladat, hogy ragadják ki a vezetést az agitátorok kezéből. A mi feladatunk, hogy őket ebben támogassuk. Mi sem állottunk feladatunk magaslatán. Nem elnyomni kell a nemzetiségeket. Hiszen egyenesen élhetetlenek vagyunk. Nagy hangon nyilatkozunk, de nem teszünk semmit.

Nyomatékosan felszólítja a mérsékelt románokat, hogy álljanak elő nyíltan kéréseikkel és a magyar nemzet áldozatokat is

hoz a belső békéért. (Nagy taps a jobb oldalon.)

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után Györffy Gyula erősen bírálta Tisza beszédét. A felirati javaslatot nem fogadja el. Híve az általános, titkos választói jognak.

Györffy beszéde után az ülés véget ért.

A debreczeni egyetem

Náray Szabó Sándor kultuszminiszteri államtitkár nyilatkozott

a debreczeni egyetem mellett.

Tegnapi, a felállítandó egyetem kérdésével foglalkozó cikkünkben kifejeztük már az abbeli kétségünket, hogy a Demeczky-féle tervezetről kibocsátott és sokféle képen félremagyarázott félhivatalos jelentés a megoldás alapját semmi esetre sem képezheti. Dr. Náray Szabó Sándor kultuszminiszteri államtitkár, akit igen sokféle nexus fűz városunkhoz, tegnap nyilatkozott az új egyetem felállításának ügyében. E nyilatkozat minden tekintetben megerősíti a mi feltevésünket, másrészt pedig reményt nyújt arra, hogy Debrecen jogos aspirációi akkor, amikor a harmadik egyetem ügye a végleges megvalósulás stádiumába jut, nem fognak mellőzötni.

— Az új egyetemnek ügyét — mondotta az államtitkár — gróf Apponyi Albert volt kultuszminiszter kezdte tanulmányozni. Mikor ő Demeczky Mihályt központi szolgálattételre berendelte, megbizta azzal, hogy az egyetemnek kérdésében tegyen előterjesztést. Demeczky bemutatta elaborátumát Apponyinak és a minap a jelenlegi kultuszminiszter, gróf Zichy Jánosnak is.

— Ez az elaborátum — folytatta Náray-Szabó — hivatalos tárgyalás anyaga még nem volt és így minisztertanácsi előterjesztésre sem érett meg. Az én álláspontom — és tudtommal ez a kultuszminiszteré is — az, hogy új egyetemre ketős szempontból is szükség van. Az egyik az, hogy a budapesti és kolozsvári egyetem a hallgatók befogadására szűkeknek és eredményes tanításra elégteleneknek bizonyultak. Éppen ezért nem lehet felhozni azt az érvet, hogy az új egyetemre nincs szükség, mert azok szaporítanak a szellemi proletáriust.

Hogy Demeczky elaborátuma az említett hat várost jelöli ki, az még nem jelent végleges döntést az egyetem elhelyezése tekintetében.

Arról természetesen szó sem lehet,

hogy egyszerre állítsanak fel az egyetemeket, hiszen az egyes helyeken felállítandó akadémiák, illetve főiskolák is csak fokozatosan egészíthetnek ki az egyetemek nivójára. A közeljövőben még nem lehet végleges döntést hozni, már csak pénzügyi okokból sem. Hiszen például Demeczky terve a pozsonyi egyetem költségeit hatszáz- s egynéhány ezer koronára teszi, ennyiből pedig nem lehet egyetemet felállítani. Leghamarabb az 1912-i költségvetésbe lehetne felvenni az egyetem céljaira valamelyes összeget. De azért a tárgyalások már öszszel megindulnak az egyes városokkal és az illetékes faktorokkal.

Majd a városok áldozatkészgéről szólva, a legmelegebb elismerés hangján emlékezik meg Debrecenről és kijelenti: az a körülmény, hogy mi református egyetemet remélve szavaztuk meg millióinkat, nem lehet akadály annak, hogy nálunk állítsák fel a harmadik egyetemet.

— Utóvégre, ha Debrecen oly nagy áldozatokat hoz, a kormánynak azt örömmel kell elfogadnia. Mi liberálisok vagyunk és nem álljuk útját annak, hogy Debrecen református egyetemet kapjon.

Az egyetemnek kérdése valószínűleg a képviselőházban is szóba fog kerülni, amennyiben Lengyel Zoltán ez ügyben interpellációt szándékozik intézni a kultuszminiszterhez.

A PÁPA a protestánsok ellen.

Vihar a Borromeo-enciklika körül.

A miniszterelnök elégteltt ígér.

A felekezeti türelmetlenség átka ismét felütötte a fejét és szomorúan kell arra gondolnunk, hogy ez országnak ezer baja között a felekezeti civódás is helyet foglal és megmérgezi közéletünknek külföldben sem egészséges életszerveit.

Várossy Gyula kalocsai érsek promulgálta az ugynevezett Borromeo-enciklikát és ez a körülmény a protestánsok körében teljesen érthető és jogos felháborodást szült. Minden magyar püspök — talán okulva a németországi kudarcra — tartózkodott a közzétételtől, csupán a kalocsai érsek sietett a promulgálással. Hogy ez megtörténhetett, abban nem kis része van Aehrenthal gróf külügyminiszternek is, mert elvégre egy katolikus főpap semmiféle felülbírálatot nem gyakorolhat a római enunciacióval szemben külügyi képviselőtünknek azonban kötelessége lett volna — úgy amint ez más országokban is történt — megóvni más felekezetek érdekeit is.

Miniszterek nyilatkozatai.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök már nyilatkozott e kérdésben s többek között a következőket mondja:

Fehérneműt, csipkefüggönyöket. Női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

I-ső fiók: Piac-utca 42.

Főüzlet: Piac-u. 63.

II-ik fiók: Arany Janos-u. 15.

— Miniszterelnöki minőségben, tehát hivatalosan még nem is értesültem arról, hogy az enciklikát a kalocsai egyházmegyében kihirdették-e vagy sem. Amennyiben az érseki szék részéről a promulgáció csakugyan megtörtént, kijelentem, hogy ezt a tényt föltétlenül helytelennek tartom s a legenergikusabb intézkedéseket fogom megtenni a veszélyeztetett interkonfessionális béke biztosítására.

Székely igazságügyminiszter a következőket mondotta arra a kérdésre, hogy az unitárius egyház, melynek ő gondnoka, fog-e lépéseket tenni.

— Bizonyára fog, hiszen megtámadták, tehát természetes, ha védekezik. Hogy mit fog tenni, erre vonatkozólag én nem nyilatkozhatom, azt az egyházi főhatóság fogja eldönteni.

Az enciklikát igazán csak elítélni lehet. Megtámadá az ez a protestantizmusnak minden ok nélkül. Ilyen cselekedettel nem lehet szolgálni a vallási békét.

Az enciklika a képviselőházban.

A pártkörökben tegnap este egyébről sem beszéltek, mint Várossy érsek sereimes pásztorleveléről. Zsilinszky Mihály országgyűlési képviselő emiatt valószínűleg interpellációt fog intézni a miniszterelnökhöz, amelyre Khuen-Héderváry gróf azonnal válaszolni fog.

IRODALOM.

Uj jogi szemle. „Házasság és Családjogi Szemle” címen dr Gerő Ernő budapesti ügyvéd szerkesztése mellett rendkívül érdekes tartalmu jogi szaklap jelent meg, mely a házasság és családjog csoportja terén az egyedüli jogi szakajtó az egész világon. A lap hazai kérdéseken kívül nemzetközi vonatkozásúakat is tárgyalván magyar és német nyelven jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 6 korona, fél évre 4 korona. — Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. sz.

SIKKASZTOTT a papok ügyvédje.

Könnyebb lett az esztergomi főkáptalan kasszája.

Saját tudósítónktól.

Tegnap este a fővárosi rendőrség letartóztatta Világossy József dr budapesti ügyvédet sikkasztás miatt, melyet be is ismert. A sikkasztásra a nagyravágyás készítette. Rövid idő alatt nagy vagyonra akart szert tenni, spekulációi azonban balul ütöttek ki s hogy veszteségeit pótolja más pénzéhez nyult. Az összeomlás azonban hamarosan elkövetkezett: feljelentették s hosszas vallatás után letartóztatták. Volt Apáca-Szakállason egy birtoka, amely megért egy millió kétszáz ezer koronát — megterhelte egy millió hatszáz ezer koronával. 1909. évben nagyobb összeget akart felvenni egy fővárosi banknál, de nem sikerült. Világossy ekkor valahol egy összegben fölvelt ötven ezer koronát — mint az esztergomi káptalan ügyvédje — és az egész összeget elikkasztotta.

Ennek valahogyan nyomára jöttek Esztergomban és fölszóltatták Világossyt, számoljon el minden ügyviteli dolgában Zboray Miklós dr-nak. Februárban megállapították

már, hogy a káptalan több, mint százharmincezer koronával károsodott.

Világossyt nyomban felszóltották, hogy rendezze dolgát. Ez azonban sehogysem sikerült. Áprilisban megtették ellene a feljelentést, megindították a nyomozást s megállapították, hogy a bűnös ember sokkal nagyobb összeggel károsította meg a káptalan. Tegnap aztán letartóztatták, ma délből átkísérték az ügyészséghez.

Világossynak nincs semmi vagyona.

Marinovich kapitány csak, amikor már más megoldást nem talált, tartóztatta le a sikkasztó ügyvédet, akinek egyetlen fillér vagyona nincsen, ingatlanai tul vannak terhelve, készpénze nincsen, ingóiból pedig hitelezőit nem lehet kielégíteni.

Hová tette Világossy a sok pénzt, maga sem tudja, azt állítja, háztartása volt nagyon költséges és az asszony ruházkodása és fényüzése emésztett fel nagy összegeket.

A házkutatás.

Ma délelőtt Marinovich kapitány utasítására Stefkovics rendőrkapitány Világossynak Stábyl-utca 5. sz. alatti lakásán házkutatást tartott, amely nem volt eredményes, mert pénzt vagy pénzürtéket alig találtak. A rendőrség különben intézkedett, hogy a sikkasztó ügyvéd minden ingó- és ingatlan vagyona bünyői zár alá vétessék. Pedig egyike volt a legnevesebb fővárosi ügyvédeknek. Tíz évvel ezelőtt mikor megnősült a Stáhy-utca 5. számú házában nyitott irodát. Oly sok és előkelő kliense volt, hogy ügyvédtársai valósággal irigyelték. Feleségétől ez év januárjában különvált, mert felesége tudomást szerzett arról, hogy a káptalan följelentéssel fenyegetődik. Emiatt összetűztek s az ügyvédné a szomszédok legnagyobb meglepetésére összezsomagolt és kis fiával és leányával elköltözött az ura lakásáról.

Világossy multja.

Különbösen dús gazdag ember volt, de az utóbbi időkben egy parcellázási terve nem sikerült és ezen mindenét elvesztette. Megvevte a gróf Sigray-féle birtokot Arad megyében, Kerülőcsön és fölparcellázta. A Leszámitoló- és Hitelbank segítette, de számításai teljesen dugába dőltek. Innen számított annyi pénzre, hogy a káptalan ügyét is rendezheti, de ez nem sikerült. Most az ügyészség főházában várja a vizsgálóbíró határozatát.

Ujabb feljelentés Világossy ellen.

Ma délből 1 órakor megjelent a rendőrségen Vezér Lajos, a lipótvárosi plébánia segédlelkésze és bejelentette, hogy Világossy gondnoka volt a Bazilikának is. A lipótvárosi plébániának nyolevanezer koronát érő értékpapirjait ő kezelte s most ennek is nyoma veszett. A rendőrség ebben az ügyben is megindította a vizsgálatot.

A Kossuth-utcai betörés.

Jelentkeznek a károsultak

A Kossuth-utcai zálogház kifosztóit országosan keresik. A nyomozás számai óriás hálónak futnak össze, s a debreceni rendőrség erősen bizakodik, hogy ebben a hálónban megakadnak a gonosztevők.

Most már a jelekből meg lehet állapítani, hogy nem afféle kontárok, hanem

kipróbált, professzionátus betörők dolgoztak Kohn Henrik zálogházában.

A betörés sikerének nagy részben a zálogház tulajdonosának gondatlansága az oka. Könnyelműen járt el, mikor ilyen rozoga épületben tartotta üzletét, hol gyerekjáték volt a betörés.

Alengyel határ felé szöktek a betörők.

Az a föltevés kezd valószínűvé válni, hogy a betörők szombaton hajnalban a zsák, mányal a nyíregyházi vonattal utaztak el a lengyel határon lévő Siankiba, a honnét vagy Ausztriába, vagy Romániába menekültek, ahol az elrabolt holmikat értékesíthetik.

A rendőrséget ma valósággal megostromolták. Százával állanak a betevők a rendőrség szűk folyosóján, hogy egyenkint menjenek be Mile Pál tb. kapitányhoz a zálogjegy bemutatása végett.

1379 darab ékszer veszett el.

A rendőrség megállapította, hogy a betörők 1349 darab ékszer vittek el. Gyűrűket, nyakéket, láncokat, órákat összesen 21,827 korona becsértékben. Aki azonban tudja, hogy a zálogházi becslés ezen alacsony volta mit jelent, könnyen kitalálja, hogy az ékszerek nem 21 ezer koronát, hanem legalább 2 és félszer annyit érnek. A betevők kára tehát elég nagy, azonban a zálogház csak a becsérték erejéig vállal felelősséget, s a kártérítési összeg is csak annyi lesz, amennyi a zálogjegyen ki van tüntetve.

A legdrágább elrabolt ékszer 720 korona becsértékű. Ez egy ezüstbe foglalt briliáns nyakék, amelyet egy debreceni háztulajdonos tett zálogba.

Uj vasut-vonal a megyében.

Böszörmény és Nánás harca.

— július 12.

A debrecen-hajdunánási vasut részvénytársaság régebb idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy vonatát összeköti Tiszapolgárral. Arra nézve, hogy az új vasutvonal honnan induljon ki, a vélemények megoszlanak. Az egyik vélemény Hajdunánás mellett foglal állást, a másik pedig Hajduböszörmény mellett. S a két város megindította egymás ellen a vonal ügyben a harcot, amely harcban segítségére vannak a városoknak a nagyszámu érdekelt és nem érdekelt pártfogók.

Mindkét városnak vannak előnyei és hátrányai: a nánás-tiszapolgári vonal 23 kilométerrel rövidebb, a böszörmény-tiszapolgári vonal több puszta érint s forgalmasabbnak ígérkezik. A nánási vonal csaknem párhuzamosan haladva a nyíregyháza-polgári vonallal s a forgalmat a megyétől elterelné.

Tárgyilagos elbírálásra bizzuk, hogy a két vonal közül mindenféle tekintetben melyik alkalmasabb, célszerűbb és hasznosabb a megvalósításra?

Véleményünk szerint a vitás vonal kiépítéshez erőteljes hozzászólása lesz a vármegyei törvényhatóságnak és Debrecen városának is, mert úgy a megye, mint Debrecen város anyagilag nagy mértékben érdekelve vannak a vasut részvénytársaságban. Ismeretes ugyanis, hogy a vármegye 1903-ban, amikor még a Debrecen-nánási vasut nem jövedelmezett annyit, hogy a Hajduböszörmény, Dorog és Nánás fenntartásával

járó anyagi terheket viselni tudta volna, hogy a nehéz állapotot segítsen, a három várostól átvállalt törzsrészevények ellenében, a megye utalójának megterhelésével nagyrésztben magára vette a vasut fentartásának terheit.

A vármegye annak idején ily módon Hajduböszörménytől 647, Nánástól 774, Dorogtól 386, összesen 1807 drb 200 korona névértékű törzsrészevény birtokába jutott, melynek fejében közel négyszázezer koronával kötelezte magát a terhekhez való hozzájárulásra.

Alig hinnék hát, hogy a megye közömbösen fogadná most, mikor hosszú idő múltán a törzsrészevények tekintélyes jövedelmét hoznak, mely jövedelem jövőre négy százalékra hat százalékos osztalékra emelkedik, a törzsrészevények osztalékának kétes vállalkozással bekövetkező csökkenését. Beleszólása lesz ebbe a vármegye minden városának és községének. Döntse el a vármegye összesége, hogy melyik vonalat tartja legjobbnak a megye érdekében s akkor lehet egyik vagy másik városnak bármilyen erős patrónusa, győzni kell mindenféle személyes érdek felett a közérdeknek.

Házasság-kötés határidőre.

A mellékletként
becsatolt
gyermek.

július 12.

Derüs operette-hez irtak szöveget Ó-Budán. Hőse, a megválasztott rabbi, aki az operettirók szabványa szerint írást ad arról, hogy esztendő leforgása alatt tartós szerelemre lobban s a nagy ismeretlent, a szépséges leányt, akit lelke óhajta sejt, záros határidőn belül feleségül veszi. Az ilyes szerződéssel a hitközség rabbijának erkölcsét védi, de védik egyúttal a hitközség tagjai is a tulajdon házi tűzhelyet, amelynek, Mózes írása szerint, kikapós rabbinusnál nincs dolgosabb megrontója.

A rabbi a szerződést aláírta. És eljőve a napnak utolsó órája, az utolsó órának utolsó perce. A hitközség vénei tanácsba gyűlnek s megkérdik: Hol az asszony? A rabbi ezt válaszolja: Még nincs. Várjanak az urak még félét; nem! Fertályesztendőt! Sok? Egy hónapot, két hetet, két napot, egy órát. A tanácsterem mestergerendáján rémesen huhog a kakukos óra tizenkettőt. A nagyszakállú vének felkelnek s ítéletet hirdetnek. A rabbi el van csapva; az új rabbi, akinek felesége van, meg van választva. Prologáció nincs!

Ennyi, ami a nyilvánosság elé került. S most következik az, amiről mi tudunk. Komplottról, amelynek az volt a törekvése, hogy a nősülési határidőre szegődött rabbinus feleséghez ne jusson. Vezére ennek az összeesküvésnek a hitközség egyik alkalmazottja volt, aki nyomon követte a rabbit feleségkereső utjában és informált. Bizonyosan állította róla azt, hogy a könyökén szemölcs van és álmában kiabálni szokott. Vagy mást mondott. Mert mondott. A rabbi nem tud megnősülni. Ezt mondta. És erre a közlésre a várományos leányok, akik a múlt héten nagy tömegben jelentkeztek Budapesten s már rendelték a menyasszonyi koszorút: szétbontották. Az új, most jelentkezett rabbi pedig ajánlatához % alatt egy pompásan fejlett kis fiút esatolt. És egyhangulag megválasztották.

19,000 koronás

váltó hamisítás.

Megkárosított
pénzintézetek.

Debrecen, július 12.

Nádudvarról a múlt esztendőben egy sereg hamis váltó indult utnak, ki Debrecenbe, ki Karcagra, ki Ujvárosra, meg Földesre, sőt eljutott egy-kettő Nagykunmadarásra is, hogy gazdájának az ottani takarékpénztárakra bünös uton pénzt szerezzen.

Az impreszárió egy nádudvari gazda: T. Molnár Antal volt, ő kalauzolt el mintegy 19 ezer korona értékű hamis váltót az említett városokba, ahol azokat, mivel leginkább jó aláírásokkal volt ellátva, leszámították. Molnár természetesen így jókora összeg erejéig károsította meg az érdekelt intézeteket amelyek megtették ellene váltóhamisítás címén a bünvádi feljelentést.

Ma délelőtt tárgyalta az ügyet a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa dr. Tóth Aurél elnökléte alatt.

A vádlott beismerte, hogy husz esetben hamisított váltót a felesége, testvére, sógora s más jó emberei nevére s azokat leszámítottatta.

A törvényszék a vádlottat egy évi és hat hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész is, a vádlott is felebbezett.

Ritka alkalom!

Leltározás előtt állván,
óriási CHINAEZÜST rak-
tárunk csökkentésére az
összes dísz- és használati
tárgyakat saját beszerzési
árunkon bocsájtjuk nb.
: vevőink rendelkezésére :

Löfkovits Arthur és Társa
ékszerészek.

UJDONSÁGOK.

— Villanyfogyasztók figyelmébe. A városi világítási vállalat közhírré teszi, hogy vasárnap, f. hó 17-én és ugyancsak vasárnap, f. hó 24-én a villamos vasut számára a villanytelepen végzendő átalakítások miatt az áramszolgáltatás reggel 7 órától este 5 óráig szünetelni fog.

— Báró Opperl, a johanista rend lovagja, Poroszországból Debrecenbe a Hortobágyra utazott, hogy a magyar lótenyésztést tanulmányozza.

— A legintelligensebb vidéki város. Egyik nagyváradi laptársunk mérgehangu vezető cikkben ront neki a Demeczky dr egyetemi tervének, amért ez hat vidéki városnak igen, Nagyváradnak pedig, „a legintelligensebb vidéki városnak” nem szánt egyetemet. Ime, a mi álláspontunk igazsága! Ahány versengő város, annyi bizarr és változó jogcim! Tradíció — ez Kassa. Protekció: Pozsony. Anyagi áldozat: Debrecen. Nemzeti szempontok: Szeged. Klerikális tendencia: Pécs. Hogy Temesvár milyen címen kíván érdemel műegyetemet, azt már nem lehet ilyen röviden kifejezni. *Allandó és kitartó, szinte szenvedélyes hajlandóság, hogy a mindenkorai miniszterelnököt, de legalább is minisztert nevezhessen képviselőjéül:* ez volna talán a legrövidebb körülírása a temesváriak jogcimének. Ilyen módon aztán föltétlenül kikutathatná s legitimálhatná a maga jussát például Battonya is, amely derek község arra hivatkoznék, hogy neki a választási mozgalmakban *Kormányos Dezső* jelölt ur határozottan megígérte az egyetemet. Amely sorokat különben korántsem azért vetettük papírra, mintha Nagyvárad nem volna csakugyan nagyon intelligens város, mi csupán az egyetemért folyó harc furcsaságára akartunk most is rámutatni.

— Varga Lajos meghalt. Varga Lajos, aki két esztendőn keresztül volt lapunknak kiadóhivatali főnöke, ma reggel elhunyt. Fiatalon törte össze testét a munka, amelynek mindig szorgalmas, pontos hive volt. Eltávozott körünkől a kedves jó fiú, miután becsületesen megfutotta a számára nagyon is rövidre szabott utat. Temetése ma délután öt órakor lesz a Simonffy-utcai gyászháztól.

— Sorozás a megyében. Eddigi megállapodás szerint a központi járásban augusztus 29. és 30-án lesznek a sorozások. Hajduböszörményben július 16., 17. és 19-én, a járásban július 22., 23. és 24-én. Hajdúnánáson július 26. és 27-én, Hajduszoboszlón augusztus 3., 4. és 5-én, a járásban augusztus 7., 9., 10., 11. és 12-én lesz a sorozás.

— „Est“-i kacsá. Az „Est” című budapesti lap tegnapi számában azt a hírt közli, hogy a homokkerti lakosok afeletti haragjukban, hogy a hatodik templomot nem adták nekik, a katolikus vallásra akarnak áttérni. Az Est hire kissé túlzott, amennyiben a homokkerti sokkal buzgóbb reformátusok, sem hogy emiatt egyházukat elhagynák annál is inkább, mert a homokkerti templom ügyét a ref. egyház terve vette s a legközelebbi időben fel is építi. Így hát a homokkertieknek eszükágában sem volt a katolikus vallásra áttérni.

— Mándoki Ferencet szabadon bocsátották. Az üzletvezetőségi bélyegesalás ügyében Mándoki Ferenc irodatisztet a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. A vizsgálóbírói végzést tudvalevőleg a törvényszék vádtanácsa is helyben hagyta. Mándoki Ferenc védője: dr. Balogh Géza ügyvéd utján felfolyamodással élt a letartóztatást elrendelő és helybenhagyó végzések ellen. Ma délelőtt tárgyalta a tábla Mándoki ügyét s a letartóztatást elrendelő végzéseket feloldotta. Ennek folytán Mándokit még a délelőtt folyamán szabadon bocsátották.

— A kataszteri bizottság ülése. A kataszteri bizottság kedden délelőtt 11 órakor ülést tartott Kovács József polgármes-

ter elnöklete alatt. Az ülésen a kataszteri felmérések ügyéről tett előterjesztést Székely Ferenc felmérési felügyelő. Több utcának és dűlőutnak nevet adtak.

— **Az új egyetemek.** Egészen jó nyomon jártunk mi, úgy látszik, mikor megirtuk tegnap, hogy az új egyetemekre vonatkozó Demeczky-féle terve halvaszületett s vele ma foglalkozni, anakronizmus. Ennek a kormánynak, mely az egyetemi küldöttségeknek adott kiterő feleleteiben mindig az állam költségvetésének „amugy is rengeteg terhére,” a vidéki városok „áldozatkészségének mérvére,” szóval unostalan anyagi szempontokra hivatkozott, nem lehet plauzibilis egy olyan tervezet, mely az eddig emlegetett állami segélyösszeget körülbelül ennek három-négyszeresére növeszti. Az irányadó fővárosi lapok lesajnálják, az illetékes kormánykörök pedig egyenesen lefújják e terv komolyságát, amelyben mi percig sem bizakodtunk. Ennek a tervnek piacra dobása csak újabb táplálék volt s talán akart is lenni az egyre mohóbban kötelező vidéki városoknak. Nesztek, rágódjatok rajta! — Mi valljuk s hangoztatjuk tovább, hogy nekünk nem kötelezni kell, hanem mindig erőnk megfeszítésével dolgozni. Siessünk, amíg nem késő!

— **A munkásbiztosító pénztár** díjainak behajtásával eddig a rendőrség volt megbízva. Most Rostás István főkapitány kérte a tanácsot, hogy addig az időpontig, míg a mezőrendőrség és községi bíróság centralizálva lesz, a város egy napidíjas végrehajtóval szedesse be a munkásbiztosító pénztár díjait. K. Tóth Mihály tanácsnok javasolja, hogy továbbra is a rendőrség hajtsa be a díjakat. Veesej Imre főjegyző: alkalmazzanak egy embert kaució mellett, s írjon át a tanács a polgármesterhez, hogy ebben az irányban tegye meg a lépéseket. A felfogadott napidíjas pedig a rendőrséghez legyen beosztva. A tanács ezt a javaslatot elfogadta.

— **Janek fogva marad.** A tábla szüneti tanácsa ma foglalkozott Janek Géza fogvatartásának kérdésében. A tanács Istvánffy Lajos referádája alapján elutasította a védő előterjesztését a szabadlábra helyezés dolgában. Tehát Janek továbbra is fogva marad.

— **Deli Mátvás jubileuma.** Megirtuk, hogy Deli Mátvás a Hortobágy állatorvosa a napokban töltötte be félszázados évfordulóját annak, hogy az állatorvosi tendőket végzi a délibábos rónán. Deli Mátvás tiszteletére Tiszapolgár község vasárnap jubiláris ünnepséget rendez, amelyre meghívták Debrecen városát is. A város képviselőiben Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok és Udvarhelyi Géza jelennek meg.

— **A Debreceni Első Temetkezési Egylet, mint szövetkezetnek** 1910. év július hó 24-én délelőtt 10 órakor a Koronaszálloda dísztermében tartandó évi rendes közgyűlésére. Tárty: 1. A zárszámadás és mérleg, továbbá az erre vonatkozó jelentések beterjesztése. 2. Indítványok. 3. Tisztújítás.

— **Fábián Kornélia Szentpétervárott.** Carszkoje Szeloban, az orosz cári testőrség: „Regiment des cuirassiers de la garde de S. M. l'Empereur” aminap hangversenyt rendezett a cár tiszteletére, melyen a cár és a nagyhercegek voltak jelen. A legelőkelőbb orosz művészek vettek részt a hangversenyen, melyen egy magyar művész

is közreműködött. **Fábián Kornélia**, a berlini Passage Theater tagja, ki a debreceni színházulatnak kardalnoknője volt, most Pétervárott franciára fordított magyar énekszámokat ad elő.

— **Ellopott öregasszony.** Állandó viszálykodásban állanak már évek óta egymással Lovas Mária, Jánosi Demeterné és Lovas Gábor hajduböszörményi lakosok. A két testvér folytonosan féltékenykedik egymásra az öreg édesanyjuk után várható hagyatékot illetőleg. A féltékenykedés szinte engesztelhetetlen gyűlöletté fajult közöttük, ami különösen Lovas Mária részéről nyilatkozott meg. Az öreg Lovasné ugyanis a fiához, Lovas Gáborhoz húzódott inkább. Az is váltotta el az eltartását élete fogytáig, így nála lakott. Érthető hát, hogy Lovas Mária felbőszült az aggodalom, hogy az édesanyja végrendeletében kedvezőbbben gondoskodik majd testvéréről. A féltékenység és irigység nem hagyta nyugton az asszonyt, aki végre is elhatározta, hogy ha másként nem, erőszakkal fogja megakadályozni esetleges megrovíditását. Minthogy az öreg Lovasné már nagyon elagott, elbetegedett asszony, kinek napjai meg vannak számlálva, úgy okoskodott, hogy elviszi a testvérétől. Ha nem akar menni hozzá szépszerével, erőszakot alkalmaz vele szemben. A napokban, olyan időben, amikor Lovas Gábor távol volt hazulról és csupán kis fia és az öreg Lovasné voltak otthon, szekérral megjelent Lovas Gábor házához. Ott felforgatott, felkutatót mindent, majd a betegnek fekvő, magával tehetetlen öreg nőt kihuzta az ágyból, felpakolta a szekerre és elszállította. Lovas Gábor csak hazatérve értesült a dologról. Azonnal feljelentette a bíróságnál Lovas Mária, ki ellen magánlaksértés címén megindították a büntető eljárást.

— **Kócé és a kaució.** Kócé Antal, a cigányok egyik királya, néhány hónappal ezelőtt inast vett fel, még pedig hatszáz korona kaucióval. Kócé nem volt megelégedve az inásával, hamarosan elesapta, de mert rosszul viselte magát, a kaucióját nem adta vissza. A kidobott inas sokáig járt a pénze után s a minap végre feljelentette a nótakirályt sikkasztás címén. A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa ma *vád alá is helyezte Kócé Antalt.*

— **Kerner József sikere.** Debrecen zenei életében fontos szerepet játszik Kerner József zenetanár, akinek számos zeneszereménye forog közlésben. Legújabb kompozíciója a Santa mia című ballada, amelynek szövegét egy nemrég elhunyt jeles költő, Deil Jenő kassai iparkamarai írt. Kerner ezt a szép szerzeményét Erzsébet királyné emlékének szentelte s felajánlotta Mária Valéria főhercegnőnek. A zeneművet Kerner kérése kapcsán felküldték a főhercegnő udvarnagyi hivatalához, ahonnan a szerzőnek, Mária Valéria főhercegnő megbízásából Bombelles grófné levelet írt. A német nyelvű levélben a főhercegnő bocsánatot kér Kerneről, hogy megkésve válaszol kérésére, de kijelenti, hogy nagy örömmel fogadja el a Santa mia dedikációját. A levélben felhatalmazást kap Kerner arra, hogy a nyilvánítmányra hozza a főhercegnő elhatározását. Az Erzsébet királyné emlékének szentelt szép zenedarab legközelebb meg fog jelenni.

— **Elfogott cigánykaraván.** Minden nap rendeznek valami gázságot az országot veszélyes kalandorai, a cigányok, tegnap délelőtt, közel a hajdunánási állomáshoz, Debej órháznál megállott egy hat kocsiból álló cigánykaraván. Az ór megkérdezte tőlük:

— Mit akartok?

A cigányok körülállták az állomási felügyelőt, míg a többiek összeszedték az aprójárást, egy lovat, kazalba rakott búzát s odább akartak állni. Most véletlenül arra vetődött egy csendőr és öt rendőrből álló őrséget, akik üldözőbe vették a rabló cigá-

nyokat s közülök két kocsival hat férfit két asszonyt és három gyermeket tudtak kézrekeríteni. A csendőrök kutatják a rablóbanda többi tagjait.

— **Kolera Zemplénben.** Zemplénmegye közigazgatási bizottsága tegnap Meczner Gyula főispán elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen dr. Löherer Lőrinc, a vármegyei tisztifőorvosa jelentést tett arról, hogy Zemplénmegyét az északi határszél felől erősen fenyegeti a kolera. A vármegye egyik északi községéből, Szatyurból a vármegye főjegyzőjéhez az a jelentés érkezett, hogy ott egy ember kolerában megbetegedett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a betegség kolera nosztra. A tisztifőorvos tekintettel arra, hogy Galiciában és főképp Oroszországban a kolera járványszerűen lépett fel, kijelentette, hogy most már elhalaszthatatlan a városi csatornázás létesítése. Sátorajaujhely képviselőtestülete a közigazgatási bizottság ismételt felszólítására sem akarja megcsinálni a városi csatornázást, pedig — mondotta a főorvos — a csatornázás hiányában a fenyegető veszedelem idején mérhetetlen bajok következhetnek be.

— **Ajánlat katonai cikkekre.** A hetedik hadtest-parancsnokság ajánlatot hirdet a hadtest részére szükséges tűzifa, kőszén, ágyszalma, s a lovak részére szükséges zab, szén és alom szállítására. Az ajánlat szerint ezen cikkeket folyó évi szeptember elsejétől a jövő év augusztus végéig kell szállítani. A bérleti tárgyalás július 25-én lesz Nagyváradon az élelmezési raktárban. Az összes feltételek meg tudhatók a városi háznál, valamint a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Uj találmány.** Debrecen egyik ismert nevű iparos, Bárány lakatos mester érdekes találmánnyal lepte meg a gazdalközönséget. A szabadalom, mely „Bárány-féle szab. zsákbekötő készülék” címen van forgalomban, egy egyszerű karika ez, amellyel a gabonával telt zsákot elzárjuk — szóval a zsineg helyett alkalmazzuk. A szabadalom előnye a gyorsaság. Nem kell kötözgetni, hanem a karikát egyszerűen a zsákra húzzuk. Előnye továbbá az, hogy a zsáknitítás alkalmával nem kell kést használni, ami által a zsák nem rongálódik, hanem egyszerűen felnyitjuk a karikát, a célszerű találmány már forgalomban van és mindenütt meg vannak vele elégedve. Mintát — használati utasítást készséggel és díjtalanul küld az Első magyar szab. zsákbekötő készülék-gyár r. t. Piac-utca 66.

— **A budapesti tőzsde esti zárlata.** A budapesti tőzsde esti zárlatáról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 14,000 méterarmáza került forgalomba 5—10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek változatlanok 1d6:derült A gabonaárak következők: Buza októberre 9.22, áprilisra 9.44. Rozs októberre 7.12. Zab októberre 7.24. Tengeri júliusra 5.50, augusztusra 5.52, új tengeri májusra 5.56. Repece augusztusra 12.14.

— **Az Arany Bika Mulató** műsora most is változatos, élénk, művészi és igazán magas színvonalon áll. Gyárfás Dezső régi, kedves ismerőse a debreceni közönségnek. Valódi hamisíthatatlan magyar komikus, kinek rövid vendégszereplése már egymagában zsufolt házakat jelent a Bika Mulatónak. A Nagy Endre kabaret művésznője, Szász Ilona pompás kabaret-dalokat ad elő, de olyan grációzitással, olyan kedves, behízelgő hangon, hogy az egész publikum el van tőle

ragadtatva. Az attrakciók, The Morisoff nyújtótornászok, Bros. Cabani: excentrikusok humorral párosult erőművészetet mutatnak be. A hat angol női csoport, a Rastelbinder, egyenesen felülmúlhatatlanok, ugye ezek, mint a többi kiváló számok is, Poldi Leon, Ella Gerbany, Lucia Werra, stb. már csupán 5 estén át lépnek fel az Arany Bika Mulatóban.

— Usona világhírű gummi-sarok gyári lerakata a Linoleum-áruházban, Piac-u. 49. sz. Telefon 644.

— Fürdő idényre! Remek választék fürdő köpenyek, fürdő lepedők-uszóruhák, turista ingekből, nyári paplanok, divatos harisnyák és zsebkendők, bőrl, egyszerű és diszes batizt fehérnemű, jómosó zefírek, batizok és kartonokból. Kardos László Debrecen, Kossuth-utca 9., vászon, kész fehérnemű és menyasszonyi kelengye üzletében.

— Akar nőszülni? Hölgyektől, (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel testi hibával stb) 5-500,000 korona valógyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyunk nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

— Egy vizsgázott fűtő és egy fiatal géplakatossegéd a Hortobágy gőzmalomban felvétetik.

Dr. Benedek (Gottlieb) Marton

ügyvédi irodáját

Debreczenben, József kir. herceg-utca 17. szám alatt

megnyitotta.

TÁVIRATOK.

560 milliót kér a kormány.

Uj törvényjavaslat.

Budapest, július 12.

Lukács László pénzügyminiszter ma a képviselőházi ülés végén törvényjavaslatot nyújtott be, amely állami beruházásra, az állami pénzjegyek beváltására és a pénztár kiegészítésére 560 millió korona megszavazását kéri a törvényhozástól.

A pénzügyi bizottság a jövő héten tárgyalja a javaslatot s azt a Ház még a költségvetés előtt tárgyalni fogja.

A folyó s a jövő évi költségvetést csak a parlamenti szünet után fogják tárgyalni. A Ház a felirati vita után a román kereskedelmi szerződést, azután a népszámlálási törvényjavaslatot tárgyalja, amely után hathetes szünet következik.

Wekerle képviselő.

Budapest, július 12. Serényi lemondása folytán megüresedett Besztercebányai mandátumot Wekerle Sándornak felajánlották. A Kossuth párt és a munkapárt nem állít jelöltet ellene, így megválasztása bizonyos.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, ezüher-betegségűnél, vörhenyesnél és hurutos bőrbajoknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsplatz 8.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat öngyárt. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írás és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

III.

Csaknem beesteledett volt már, midőn Kupec Mihály a marosdi határba ért, melynek ő legmódosabb gazdája volt.

Lassan, eszedesen ereszkedett alá az őj. A félkörben elvonuló magasdad halmok jobbról, melyeken a falubeli szőlők elterülnek, ahol ama borotva természetéről híres bor terem, már mintegy fekete fátyollal voltak elboritva, míg balról, a szép rónaságban elfutó ugarföldeken, azon sajtáságos kékes párázstok lebegtek, amelyeket látva, az embernek úgy tetszik, mintha szálak volnának, melyekből az éjszaka fekete boritéka szövődik.

Az egész határon köröskörül tikkadt esendesség nyugszik. Csak messze-messze hallatszik egy magányos tülkö méla keseregése, melyet a kissé hűvös esti szellő ide csap, néha-néha meg egy esengőnek kolompoló kongása. Szegény ember tehene okozza, melyet éjtszakára tallóra csaptak ki. A halmok mögül pedig arra veres lobogású tűzfény lengedez, mely körül a pásztor fiuk az éjtszakát töltik.

Lassu ügetéssel halad a paripa a széles csapáson. Pedig haza felé v'zsi útja és nem is olyan nehéz a teher, melyet visel. ha csak a gondok nem neheznek, melyek gazdája elméjében forognak.

(Folyt. köv.)

Sensatiós találmány 1909

„Jupiter öngyújtó fémgyertya szirtalan petróleumtöltéssel Használatban 10-szer olcsóbb, mint az egész közönséges Milly-és Starius gyertya, mert az egyszeri töltés 5-6 fillérbe kerül és 18-20 órán át mesésen világít, a világításnál lehet hol nagyobb és kisebb fényre igazítani és ezért mint éjjeli lámpa igen célszerű. „Jupiter“ meggyújtása nélkül csak egy nyomást kell a gyertyán levő gombot tenni és már is ég! Tíz évi jótállás minden lámpáért és igen ajánlatos minden családnál, szalodánál, templomnál stb. Ara K 6.—, 3 drb. K 16.—, 6 drb. K 30.—, 12 drb. K 57.— éjjeli világító tómpsitóval. Utánvétel 1 koronával több, ügynökök, viszont eladók kerestetnek.

Ost.-Ung. Union Unternemung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 10 4

MOLL-FELE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gy e hatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májban-talom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint fájdalomcsillapító bedörzsölés szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

os. es kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta pósta-utánvét mellett teljesítenek. A rakitárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Erzsébet - Sósfürdő

BUDAPEST-KELENFÖLD.

Telefon 40-84.

Villamos közlekedés

A modern kor igényeinek megfelelőleg berendezve: gőzfűtés, villamos világítás. Pontos és szolid kiszolgálás. — **Gyógyjavallatok:** Általános gyengeség, idegzsák, izom- és izületi eny. köszvény, **székrekedés**, aranyér, alhasi vérbőség, máj- és epeutak megbetegedése, főleg **női bajoknál**, minők: tisztulási rendellenességek, tüvely- és méhny ut. idült méhlob, huyutak megbetegedéseinek, medencebeli lobok után visszamaradt izzadányok sterilításánál. Ivókura és forró légfürdők, vibrációs massage, stb. T. e. vendégeiket kívánatra saját fogat ink várják a vonatnál. Állandó orvosi felügyelet. A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a **fürdőigazgatóság** amely egyszersmind a **Budai Királyi Keserővíz** az elismert legjobb hashajtóvíz szállítását is eszközli.

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN,
Kistemplombazár,

~ Fürdő köpenyek. ~
Női- és férfi uszóruhák.
Tricó és Piqué paplanok.
~ Dörzs törülközők. ~

Óriási választék!!

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmeket nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító
TRIST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené idejét, hirdessen a „DEBRECEN“ apróhirdetési között és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

Cs. és kir. szabadalm.
sérvkötők

pneumatikus gummi pe-lottával. Haskötők höl-gyek és urak részére minden altesti beteg-ség és lógó has ellen. Gummi görseér haris-nyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyen-sítő-, járó- és tám-gépeket, mű- és tá-masztó fűzőket, egye-nestartókat ferdennöt-tek részére, valamint

a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei sze-rint, legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad sérvkötők és test-egyenestítő gépek gyára

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.
Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878. Telefon 13—76.

HAMBURG-AMERIKAI LINIE
Közvetlen német posta és gyorsforgószolgálat.
Személyszállítás
(külit valamint fedélkabinok)
világ minden részébe
őtképpen a következő vonatokon

Hamburg-Newyork
Hamburg-Argentína
Hamburg-Brazília
Hamburg-Canadá
Hamburg-Cuba
Hamburg-Mexiko
Hamburg-Afrika
Hamburg-Anglia
Hamb.-Franciaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.
A síkcsés 13 napos „Mecca“-utak Orient felé, északi utazások Izlandig, az északi tenger felé Spitzbergára, utazások híres turistabölcsekre, Angliára, Francia és Svájcra.
Prospektusok ingyen és bérmentve.

Hamburg-Amerika Linie, Personenverkehr, Hamburg.

Figyelem!!

Ritka alkalmi házvétel!

A guti tüzfiraktár mögött levő

BOJER-TELEPEN

10 évi törlesztésre, tehát kevés pénzzel

olcsó lakóházak

o kaphatók. o

Bővebb felvilágosítást nyújt minden délután 2 órától egész estig a Bojer telepen, a tulajdonos.

Idég- és kedélybetegek

(külön férfi- és női elmeosztály a nmtsg. bmnst. 21,483. sz. engedélyével) felvétetnek a Miskolczi Szanatórium és Vizgyógyintézet ezen célra legkényelmesebben berendezett külön pavillonjában. Kitűnő ápolás és ellátás! Mérsékelt árak!

Közelebbi felvilágosítással szolgál:

Dr. LÁTRÁNYI JÁNOSÁNDOR

szakorvos, az intézet főorvosa.

Ugyancsak felvétetnek a szakorvosi gyógykezelés- és kiképzésben részesülnek ideges és gyengeelméjű gyermekek.

Az építő és építettők szives figyelmébe!

Lóvasuti fátelapemen (Hatvan-utca végén) levő fűrészelt és faragott épületfákat, átmérete 10/12, 23, 30 és 4—12 méter hosszúságban jutányos árban kapható. Ugyanott jó minőségű

száraz tűzifa

3 éves vágás, házhoz szállítva mmként 2-20 kor. házhoz szállítva a város hivatalos mázsáján lesz lemérve. Tisztelettel:

Kellner Zsigmond,
fakereskedő.

Akinek

rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szivesen adok ingyen felvilágosítást erről, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.

Illertissen (Bayer.)

Kronsteiner Károly-féle viharálló mész

homlokzat-festékek

törv. védve
50 árnyalatban kilogrammonként 24f.-től feljebb
Évtizedek óta a legjobban beváltak és minden utánzatot felülmúlnak. Egyedüli célszerű mázoló anyag már festett homlokzatokra

Email homlokzatfestéke

nem fakul, egy — huzásra fed, nem kell alapszín, email keménységű — csak hideg hideg vízzel keverve használatra kész. Fertőtlenítő, nem mérges, likacsos. Belső helyiségek, még festetlen homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavillonok, kerítések stb. festésére rendkívül alkalmas. Kapható minden árnyalatban, egy m² költsége 5 fill. Mintakönyv és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karl Kronsteiner,
WIEN, III. Hauptstrasse 120.

— Raktár minden nagyobb városban. —

Grimm családi pensió

Budapest, VIII. Üllői-ut 14. sz.

Előkelő otthon egyesek és családok számára rövidebb vagy hosszabb tartózkodásra. — Központi fekvés a Kálvintértől néhány háznai távolságban a belváros közvetlen szomszédságában, a gróf Károlyi-féle bérpalotában. Világos utcai szobák, elegáns, kényelmes berendezéssel.

Villamos közlekedés minden irányban, a ház előtt megállóhely.

Elsőrendű konyha, mérsékelt árak. — Villanyvilágítás, fürdők, lift.

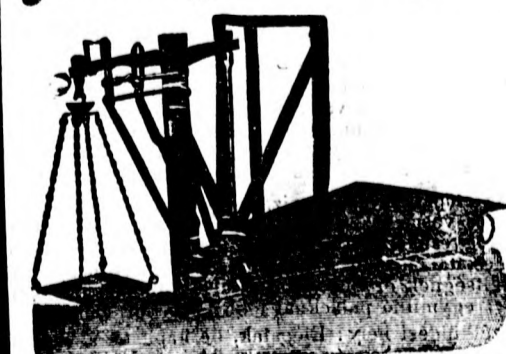
Telefon 177—63. Telefon 177—63

Schember C. és Fiai

cs. és kir. udvari hímérlő- és gépgyár
Budapest, VI., Váci-körut 59.

Ajánlja legjobb minőségű egyensúly-, tizedes-, tolósúly stb. rendszerű és mindentéle

gazdasági mérlegeit.

Kimerítő árjegyzékkel készséggel szolgál

APRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. <<

Levelezés.

„Függetlennek“ levele van a kiadóban.

Ajánlat.

Legjobb órák és legszebb ékszerek jótállással nagyválaszték és szolid árban KURIÁN GYULA elősmert jóhírnévű órás és ékszerésznél Plac-u. 42. Órajavitások pontosan és jótállással készülnek.

Kereslet.

Épület- és műasztalos tanoncok fizetés-sel felvétetnek. Juhász István Kazinci-u. 2.

Eladás.

Használt tiszta ebédlő és hálószobabutor eladó. Piac-utca 68. II. emelet, közélpajt. (Killer ház).

Eladó ház. A Hunyadi-utca 14. szám alatti földszintes ház építési engedéllyel eladó. Ertekezhetni úgy nőtt.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és bélbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Ruhavásznak

legújabb szövésekben, —
kosztümökre és ruhákra
gyönyörű divatos szí-
nekben, továbbá

ZEFIR-ujdonságok

bluzokra és férfi in-
gekre óriási választék-
ban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatruházában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-Crémet

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes-féle Margit-Oréme a főrangú hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Orémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindenemű felelősséget.

A Földes-féle Margit-Oréme ártalmatlan, zsirtalan és vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nemcsak az arcra, hanem a nyakra, vállra és kézfehérítésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógyszertárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész
ARADON.

Kapható: Debreczenben Balázs Ödön, Grosz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla, H.-Szoboszlón Barbóc Zsigmond, H.-bösszörményben Ercsey G., gyógytárakban

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
elegendő teljes férfiruhához	1 szelvény 10 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
ára csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppúgy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn. 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendel. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és figyelmes.

! Új gyógyító módok !

DR. RÁCZ ÖDÖN gyógyintézete NACVVARADON.
Szilágyi Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamrák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, álmatlanság, vérszegénység, idegesség, rheuma, hülés, köszvény, női bajok, szív, gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olcsó penzióval. Nagy pormentes kert, bentlakó orvos.

Kívánatra prospektus.

Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birto-
kában legyen a mi „Cázar“ zseb-
öngyújtónak, minden más rek-
lám helyett 15000 darabot most
a következő árleszállítás mellett
adjuk 1 darabot 3 K helyett,
csak 2 K, 3 drb. 4-50, 6 drb. 8 K,
12 drb. 14 K. Utánvétellel e
mennyiség eladása után az árak
eddig rendes árban ismét fel-
emelkednek. A „Cázar“ a világ
legjobb zsebgyújtója. Egy nyom-
más és azonnal tüzet kap, nincs
benne semmi Batteire! Évek
hosszu során tart, kapható

Öst.- Ung. Union Unternehmung für pat. Ertindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépbajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhírű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézeti kezelés, masszázs, svéd-torna, diätikus étrend) rendkívüli kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szept. 15-ig.

Vasuti Állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás ellátás olcsó és választékos. Az elő és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedvezőségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba.

Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Őszi trágyázás!

Valódi

Óvakodjunk a hamisításoktól!

védjeggyé

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi,
ha ilyen zsákban
van és eredeti ólom-
zár van rajta:

Csak akkor valódi,
ha ilyen zsákban
van és eredeti ólom-
zár van rajta:

Minden zsák tartalom

jelzéssel van ellátva.

KALMÁR VILMOS a Thomasphosphatfabriken,
Berlin vezérképviselője

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 49.